

„Ako se vreshesh ali pa sbodesh, pomashi nosh ali shivanko s salam, s zunjo obéshi ter na hladen kraj dêni; rano pak s suho zunjo savéshi; tako se tebi fama od sebe sazéli — zhe jo zhedno dershish.“

„Soper zopernijo je dobro kaj od obléke ob shivljenje djaniga zhloveka iméti; tudi se konji vdebélijo, zhe se s kako tako zapo brishejo in — dobro pasejo.“

„Kadar krava povershe, pojdi ritnisko v hlév ter rézi: Herbert notri, nesrezha vunkaj. — Tako bo herbet nótri!“

„Pušni vezhér ne prédi, fizer predesh sgol klobase; ne shivaj, de kokusham rit ne sahijesh. Pušti sheno ali deklo na misi plesati in ritnisko doli skozhiti. Tako dobish visok lan in dolgo predivo — zhe visoko srašte!“

„Kadar lan seješh, dolg shakel vsemi ter prav dolgo séme va-nj vsiplji in sopet prav dolgo is njega isfuvaj: takó bo tudi lan dolg — zhe je séme dobro in vreme sa tó.“

„Ako ti je bilo kaj vkradeniga, pojdi k modrimu moshu ali k pametni sheni ter vtisni mu (ji) eno petizo v roke. Tako svesh — de si dosti bédašt svoje denarje sametovati.“

„Merslize se snebit, vsemi pést soli, pojdi tiho k potoku, ter seji sol proti vodi rekózh: Jes sejem to séme na dober namen, in kadar bo séme kaliti sazhélo, me bo tudi mersliza minila. — To gotovo pomaga, ako mersliza fama od sebe mine.“

„Bradovize odpravit vsemi kaki klinez in v njega toliko sarés naréshi, kolikor bradoviz imash, klinez pa skrivèj komu v arshet vtakni. — Tako ima on klinez, tí pa bradovize.“

„Gosenze is répe ali sela pregnat, vsemi devét gosenz od vsaziga vogla sélnika in jih v dimnik obéfi. — Tako si jih shéšt in trideset pregnal.“

„Kadar gospodar umerje, se morajo vfi panjovi v uljnaku in vfi sodiv keldru premakniti — fizer ostanejo, kakor stojé ali leshé.“

„Ako gré nevésti desh na venez, bodo novi sakonfski bogati — zhe pridno delajo in hranijo.“

„Otrokam pred sedmémi letmi lás ne strisi, fizer jim pamet odstrishesh — ktéra v laséh tizhi.“

„Ne seji sela na vezher, kadar zhednik krave domú shene: fizer bode tebi repa sraftla, — zhe namešt sela répo seješh.“

„Povsod tri kljuge naredi; ne bo tréba tebi veliko misliti, kako bi se imelo bolj obrazhati. Zhe se ti ne sгоди po volji — so kljuge tega krive.“

„Na sibelki se mora noga od môre narediti, fizer pride môra ter otroke tlazhi ali isfifá — defiravno môre ni.“

„Kadar merlizh s enim ozhesam pomishkuje

ali oblizhje mehko obdershi, po eniga od tega doma pride — préden petdeset lét pretêzhe.“

„Kadar nozhe shivina jesti, poloshi roké na krishem zhes-njo ter jih tako od glave po herbtu zhes rep potégni rekozh: Ako fi ti sazoprana od konza do konza, te pogladim tudi jes s rokami od konza do konza. Sopet bode jedla — kakor hitro bode lazhna.“

Take norzhije, kar vse nizh ni, in she vezh drusih vrash, ktere je na svojim popotovanju po svetu med ljudmi nashel, kakor od snaminj v priliki, od mertvashkkih par, od mézsa in njegovih krajzov in sprememb, od shkratelnov, od moshá bres glave, od béle shene in kar je she takih neumnih rezhi vezh, je Tone vse v svoje bukve sapifoval, ktere bukve je bahovno mofhnjo imenoval. Kadar mu je dolgzhaf bilo, je te norzhije prebéral ter svoje kako, sakaj in kzhemu prevdarjal. Najdel je vezhdel, de pri vfm tem drusiga ni, kakor dosdevanje ali hudobnost. Usmiljenje je imel s takimi ljudmi, ki fi svoje glave s takimi norzhavimi rezhmi polnijo, ktere nikakiga temelja (grunta) nimajo. Dostokrat se tako v sbkodo pripravijo ali hudo pregreshé, kadar f. imé Boshje k temu nepotrehaba pritikujejo.

(Dalje sledí.)

Nashim prijatlam!

Vežh pifem smo she prejeli, ktere nam pravijo, kako ferzhno so „novize“ po vfih deshelah sprejete, kjer se flovenfski jesik govori. Nismo pa hotli dosdaj nobeniga téh hvalnih písm natifniti, ker bi nam kdo lahko samolaštno hvalo ozhital. Pred nekim zhafam smo is Zelovza písmo prejeli, ktero vunder tukaj osnaniti hozhemo: vsak prijatel noviz ga bode gotovo s veseljem bral, posebno pa tifti, ki sa novize pifhejo. Sakaj — njih so safluge, de „novize“ bravzam dopadejo! S veseljem bodo tudi sanaprej namen kmetijske drushbe podpirali in flovenfski zhafopif bode vfaki dan vezh prijatlov dobil.

Poflufhajte, prijatli! tadaj, kaj to písmo is Zelovza govori:

V Celovcu 4. prosinca.

— — „Ne zamerite, ako nektero besedico od naših „kmetijskih novic“ progovorim. Kar clovek rad ima, od tega rad govori; Némec pravi: „Wovon das Herz voll ist, davon geht der Mund über“. Taka se meni godi pri slovensčini.“

„Kar se tiče jezika u teh novicah, ga lahko zastopi vsaki Slovenec per nas, samo ako brati znade, ako pa ne znade, pa niso tega novice krive, ampak on sam, da se ni naučil, kakor valja.“

„Slog (Styl) je lep, gladak, lahko razumliv, s jedno besedo: narodno-slovensk; posebno u izvornih sastavcih (Original-Aufsätzen), kakoršni so večidel vsi, kteri so s malemi pismeni tiskani. Težej je kaj iz ptujega jezika lépo posloveniti, kakor kaj izvorniga po slovensko lépo napisati. Tudi s večimi pismeni tiskani sastavci imajo lep slog.“

„U vsih se lépe, dobre reči povejo — pa tudi slog je tak, da mora vsaki zastopiti; — da, ako bi kdo dobro ne slišal, bi skoro ošlatal, kar se

pove. Tak slog je prav! Kako lep slog imajo tudi nekatere pesmi! Kaj pa naj bolj dopade meni in še mnogo drugim u kmetijskih novicah?"

Tri reči:

1. „Da se novice vsakiga prepiranja sogiblejo. — Concordia res parvæ crescunt, discordia maximæ dillabuntur!“

2. „Da te novice ne gledajo samo na krajske Slovence, ampak, da nas vse vkupej bratersko objemejo, karkoli je nas Slovencev u Krajskej, Štajarskej, Koroškej, na Goriškem, Benatskim i. t. d. Koga bi ne veselilo, kadar vidi, da Slovenec brat Slovenca bratra ljubi po kristijansko, in ga ne čerti več, kakor je, žalibože! nekada bilo.“

3. „Da se te novice pomalim u jeziku približujejo narečji bližnjih Slavjanov u Horvatskej, Slavonii, Dalmaciji i. t. d. — Navadno se je poprej pisalo, na primer: sdej, kedej, tedej — u km. novicah sadaj, kadaj, tadaj; s tem poslednjem se približemo vsim dolnjim bratom — kateri tako te besede izgovarjajo, kakor koroški Slovenci: namreč: sada, tada, kada. Istriance, mislim, da Krajneci zastopijo. Istriance pa zastopi Horvat, Slavonec, Dalmatinec, Serb in Bosnjak tako, kakor, da bi si bila soseda u jednej fari. Za te naše novice je zato naj lepši jezik tisti, ki se govori med Ljubljano in Reko (Fiume). Blize je Ljubljani, bolj je po Koroškem — bližej je Reki, bolj je podoben govoru vsih dolnjih Ilirov (južnih Slavjanov). Jaz Vam pišem iz Koroškega — pa vendar pravim, da je treba s časoma le bolj in bolj približovati se narečju (Dialekt), katero se okoli Reke govori — Tisto narečje zastopimo blizo vsi južni Slavjani. — Tudi vefeli nas, kolikorokrat u novicah kaj beremo u ilirskom pravopisu — in želimo, da bi sastavci le bolj in bolj pogosto se u tem pravopisu tiskali tako, da bi sada leto pol od naših novic se že u ilirskom pravopisu natiskalo — pol pa naj bi bilo še u Bohoričici. Tu treba počasno postopati, da nikogarja ne silimo, nikogarja ne žalimo, in vendar zmiraj na bolji gremo.“

„Ne zamerite mi u ničem, da sim Vam to pisal, in ako bi bila u tem listu kaka beseda, da bi Vas ili koga drugega dražila, izbrišite jo, izpera mi je smuknila, da nisim vedel. S Bogam!“

Matija Majer, domski kaplan.

Kmetovski pregovori za mesec Proseneec.

Je zima ugodna? Proseneec volan?

Tak spómlad bo zgodna, gorák letni dan.

Če pred in u Prosencu ne zmerzuje, ne sneži, Sušec, mali Traven rad obilno namesti.

Če plohe v Prosencu jamejo dret', Ženice po leti nemajo kaj žet'.

Suh Proseneec grozdje napolnuje, Al' Proseneec moker sóde izpraznuje.

Če v tem mēscu zemlja nezapadna, Je preveč od juga brita;

Voda rata obilno hladna,
In bolezin rada se očita.

Na dan s. Vincenca pravijo:
Če Vinka sonce peče,
U sode vince teče.

I.

Popravki.

V listu Nr. 1. v raslogu „prijateljke vofhila sa nafhe domazhine“ beri na 2. strani v drugim predelku v nar sgorni versti: tó lahko dervo — in v Nr. 2. fhefti strani v ravno tistim raslogu, drugim predelku, v 23 versti od spodej beri: ko bi po zéli desheli tako (t. j. s rasori) orali. —

V listu Nr. 2. v raslogu „kaj je storiti, kadar zhlovek smersne“ namest: Med vfimi pomozhki, beri: Nar bolji med vfimi pomozhki.

V tretjim spifku imén deléshnikov beri: gospod Perzhizh Matévsh, fajmofhter podfare v gojsdu, namest: kaplan.

Ne Marofhnik B. fajmofhter podfare v Šhent-Jakopu, ampak Maroufhnik J. kaplan v Šhent-Jakopu:

Sakaj ste mi, le u 's imena vseli,
In me 's kaplana fajmofhtra storili, —
V podfaro moj Šhent-Jakop sprebernil, —
Kako B. namest J. postaviti smeli?!

Šte prav'li, kako so se Nemzi brili,
K' so savolj Gratz al Graetz se k vojfki vneli!
Tud' mi savolj imen b'mo vojfko 'meli,
Zhe bote vezh tako jih prekerfili. —

Kar nisim, ja nefmem, v novizah biti;
Bi snalo — kdo ve, kaj? — se mi sgoditi!
Oh! najte le refnizo prit' na dan. —

Odvseto zhaft Šhent-Jakopu *) vernite,
Men' dano pa lepo nasaj vsemite,
K' ste fajmofhter mi djal' namest' kaplan.

Jernej Maroufhnik.

*) Šhent-Jakop v roshni dolini na Korofhkim je fara — ima 2077 duh — in tehantija.

Shitni kup.	U Ljubljani		U Krajnju	
	13. Profénza.		8. Profénza.	
	fl.	kr.	fl.	kr.
1 mernik Pthenize domazhe	1	21	1	28
1 „ „ banafhke	1	27	1	27
1 „ Turfhize . . .	1	3	1	6
1 „ Sorfhize . . .	—	—	1	10
1 „ Ershi . . .	1	—	1	4
1 „ Jezhmena . . .	—	—	—	58
1 „ Profa . . .	1	2	1	—
1 „ Ajde . . .	1	5	1	10
1 „ Ovfa . . .	—	56	—	39

Zena preshizhev v Krajnju 8. Profénza:
Preshizhi téshejski forte po 5 ½ do 6 krajzarjev funt.
„ loshejski forte po 5 krajzarjev funt.
Šhpèh po 13 ½ goldinarjev zent.